

Princeton, 1 April 1930.

Dat ik het met mijn logies uitstekend heb getroffen, behoeft ik wel niet te verzekeren. Gelijk ik vroeger reeds meedeelde, waren Dr en Mevrouw Zwemer zoo vriendelijk mij onderdak te verleen. Hun hartelijkheid kan ik niet genoeg roemen. Zij gunnen den gast, die nog al wat om handen heeft en werkelijk meer heeft te doen dan 'savonds gedurende een uur een lezing houden, de grootste mate van vrijheid. Zij stelden als het ware heel hun huis te mijner beschikking. Ik heb behoefte het hier uit te spreken, dat ik hun bijzondere gastvrijheid niet genoeg kan waardeeren. Dankbaarheid vervult mijn hart.

Dr Samuel Zwemer is een interessante persoonlijkheid. Zelfs is hij Amerikaan van geboorte, maar hij is van Zeeuwsche afstamming. Hij spreekt perfect Hollandsch en het is hem aangenaam daarin te converseeren. Dat roept bij hem herinneringen wakker aan het ouderlijke huis, waar het Nederlandsch nog in eere was. Het grootste deel van zijn leven heeft hij aan het praktische zendingswerk onder de Mohammedanen gewijd. Eerst in Arabië, daarna in Egypte. Hij leest, spreekt en schrijft het Arabisch, alsof het zijn moedertaal was. Het is een lust de curiosa te bezichtigen, welke hij van zijn arbeidsveld heeft meegebracht. Bijzondere belangstelling boezemden mij de Koran-uitgaven in, welke in zijn bezit zijn. Hij beschikt over een vruchtbare pen en deed een respectabele stapel boeken het licht zien, meestal over den Islam. Dit alles maakte hem in Amerika vermaard. Een eigenaardig staaltje toonde dat. Een vorig maal werd tevergeefs moeite gedaan om mij een clergy permit te bezorgen. Wat dat is, wil ik even uitleggen. Predikanten en emeritus-predikanten ontvangen van de Amerikaansche spoorwegaansche maatschappijen een belangrijke reductie voor hun reizen. In het Oosten maakt dat een verschil van de helft, in het Westen van een derde op de gewone passagiersprijs. Tegenover vreemdelingen, al bezitten zij hetzelfde radikaal, staan de maatschappijen nog wat onwennig. Maar de naam van Dr Zwemer werkte als een „Sesam, open u“. Hij heeft het volle vertrouwen en hem zal men niets weigeren. En nu ik eenmaal voor het Oosten zulk een clergy permit heb, lijkt het geen twijfel, of ik zal er ook wel een voor het Westen krijgen. Dit teekent den invloed, welken Dr Zwemer bij de autoriteiten in Amerika heeft.

De vrouw, die God hem gegeven heeft, een Amerikaansche, die wel wat Hollandsch verstaat, maar het niet spreekt, is hem in den vollen zin des woords een levensgezellin. Zij heeft zich hem en zijn arbeid geheel toegewijd. Geen offer was haar te zwaar. Op het zendingsveld heeft zij met haar man met groote moeilijkheden te kampen gehad. En toch spreken zij er over, alsof het iets heel gewoons is. De verklaring daarvan vindt men in een ingelijste spreuk, opgehangen in de studeerkamer, welke in het Hollandsch aldus kan vertaald: alles wat ik heb, is voor het koninkrijk van Christus, ik begeer niets voor mij zelf.

Onder de vele verhalen, welke ik uit hun mond vernam, greep een mij het meest aan. Lang hadden zij onder de Arabieren gewerkt, zonder dat deze eenige toenadering toonden. Twee van hun kinderen stierven. Het werd hun niet toegestaan hen bij de andere dooden te begraven. Evenals Abraham moesten zij grond koopen, om daarin de lichaampjes aan de aarde toe te vertrouwen tot den dag der opstanding. De Arabieren dachten niet anders of zij zouden nu wel spoedig vertrekken, omdat de toorn van Allah hen zoo had getroffen. Maar, hoe wel hun hart bloedde, bleven zij uit gehoorzaamheid aan Hem, die hen gezonden had. Dit had een verrassende uitwerking. De Arabieren legden hun onaandoenlijkheid af. Het ijs was gebroken. Zij meden de Zwemers niet langer. Zij bleken ontvankelijk voor het woord des evangelies.

Ondanks alle wederwaardigheden is Dr Zwemer een geloovig optimist gebleven. Misschien is zijn optimisme in den loop der jaren wel gegroeid. Veel lof had hij voor onze Zending op Java. Sinds een jaar is hij hoogleeraar te Princeton. Ook in zijn nieuwen werkring gaat hij geheel op. De Zendingssakken zijn aan hem toevertrouwd en bovendien de geschiedenis van de pseudo-religies. En waar ook ik een deel van de laatste heb te doceeren, waaronder ook de Islam, ligt het voor de hand, dat we daarover veel van gelachten wisselden. Vooral omdat onze opvattingen volkomen homogeen waren, begrijpt men, dat onze gesprekken vlotter en het zal mij spijten, als ik straks afscheid van hem moet nemen. Behalve de zorgen van het professoraat, drukken op hem het redacteurschap van de Muslim-world, een voorname Zendingstijdschrift, en tal van uitnodigingen om voor de zending te spreken. Ik werd wel wat jaloersch om de wijze, waarop hij verlichting van zijn arbeid krijgt. Elken morgen komt er bij hem een stenotypiste, die zijn gedikteerde correspondentie uitwerkt. Wanneer onze hoogleeraren zich zulk een weelde konden veroorloven, zouden zij meer kunnen presteeren. Ik althans zou niet over achterstand in mijn correspondentie hebben te zuch-

ten. Die neemt een groot deel van den tijd in beslag, welke beter kon besteed.

Heerlijk is het in dit huis te vertoeven. Men gevoelt het: hier woont de Geest van Christus.

Als Dr Zwemer dit leest, zal hij het wellicht onbescheiden vinden, dat ik zooveel over hem gesproken heb. Hij vergeve mij. Maar ik vond het nuttig voor mijn lezers, dat zij op deze manier hem en zijn vrouw nader leerden kennen.

Princeton, 2 April 1930.

Het seminarie van Princeton heeft een rijke geschiedenis.

In 1809 werd op de Generale Synode van de Presbyteriaansche Kerk door den kerkeraad van Philadelphia voorgesteld een theologisch seminarium op te richten. De commissie, hiervoor benoemd, werkte 3 plannen uit, het eerste om een school te stichten in het toenmalige centrum, het tweede om twee scholen op te richten, een in het Noorden en een in het Zuiden, het derde om in het ressort van elke Particuliere Synode een Theologische School te bouwen.

Aan het oordeel der kerkeraaden onderworpen, kosen deze voor één enkele school. Dit werd door de Synode van 1811 aangenomen. In 1812 werd tijdelijk als plaats aangewezen Princeton, een Direktorium werd benoemd en Dr Archibald Alexander werd aangewezen als hoogleeraar in de leerstellige en polemische Godgeleerdheid. Een zeer klein begin alzoo. Doch reeds in 1813 werd Dr Samuel Miller aan hem toegevoegd als hoogleeraar in de kerkgeschiedenis en het kerkrecht. Tevens werd besloten, dat het seminarie blijvend te Princeton zou zijn gevestigd.

Destijds bestond er te Princeton reeds een college, een inrichting, welke iets meer omvat dan ons gymnasium, maar toch de hoogte van een universiteit niet bereikt. Met de curatoren van dit college werd een overeenkomst gesloten, dat de studenten van het seminarie de gebouwen van het college zouden mogen gebruiken en tegelijk werd ruimte aangeboden op den „campus“ — onze lezers zullen zich herinneren wat dat is — om een gebouw voor het seminarie te zetten. Daarbij werd bepaald, dat zoolang het seminarie te Princeton zou blijven, geen professoraat in de theologie aan het college zou worden gesticht.

De eerste colleges werden gegeven in de studeerkamer van Dr Alexander en later tijdelijk in de gebouwen van het college. In 1817 verrees de massale Alexander Hall, dat op het oogenblik als hospitiu is ingericht en waarin ook enkele zalen voor studenten zich bevinden. Met klimop omrankt, maakt het een grootschen indruk. Indien het tegenwoordige papier van ons blad er zich heeler toe leende, zou ik verzoeken een foto ervan hier af te drukken.

Met weinig studenten begonnen, werden er sedert tot 1929 toe 7501 studenten ingeschreven, waarvan 544 zich aan het werk der zending gaven.

Het doel van het Seminarie werd indertijd door de Generale Synode zeer breed omschreven. In de inleidingswoorden leest men: „en opdat het ware doel van de stichters van deze inrichting bekend moge zijn aan het publiek, beide nu en in den komende tijd en voornamelijk, dat dit doel ten allen tijde duidelijk moge voor oogen staan en heilig in acht genomen beide door de leeraars en de leerlingen van het seminarie, werd het geschikt geacht daarvan een kort begrip en uitvoerig uittreksel.“ En dan volgt daarop onmiddellijk: „Het is om mannen te vormen voor de bediening van het evangelie, die waarachtig zullen gelooven en hartelijk liefhebben, en daarom zullen trachten te propageeren en verdedigen in zijn zuiverheid, eenvoud en volheid, dat systeem van geloof en praktijk, dat uiteengezet is in de geloofsbelijdenis, Catechismussen en Kerkenorde van de Presbyteriaansche Kerk en alzoo te bestendigen en uit te breiden de waarachtige vroomheid en orde des evangelies.“

In een tijd, toen in Europa het Calvinisme zoo schaarsch was, werd uit zuiver Calvinistische motieven het Seminarie te Princeton geboren. Het was vooral Charles Hodge, die daarop zijn stempel heeft gedrukt. In 1822 benoemd tot hoogleeraar voor de „Oostersche en bijbelsche letteren“ heeft hij toch het meest invloed geoefend door zijn Dogmatiek. Die Dogmatiek was langen tijd de eenige Gereformeerde (afgezien van de oudere werken) op de wereld. Zij vertoonde inzonderheid het scholastieke type van Turretinus, dat tot den huidige dag in Princeton bewaard is gebleven. De dogmatiek van Hodge werd aanbevolen en gebruikt door Kuiper en Bavinck (en onzen), ofschoon deze zich minder dicht bij Turretinus aansloten, dieper in de oude theologie groeven en de dogmatiek op den duur zelfstandiger opbouwden. Niettemin is Hodge's dogmatiek in een tijd toen de Bemiddelingstheologie en het Modernisme hoogtij vierden, de rots gebleven, waar alle wetenschappelijke beoefenaars der Gereformeerde theologie zich verzamelden. Nog altijd is voor Engelschsprekende Gereformeerden b.v. in Schotland het werk van Hodge HET handboek. Groote dank is ons Calvinisme daarom aan Princeton verschuldigd. (Wie over Hodge meer wil weten, leze het proefschrift van Dr Danhof: Charles Hodge as

a dogmatician). Van de overledenen, die den arbeid van Hodge voortzetten, zijn vooral te noemen: A. A. Hodge en Benjamin Warfield.

Thans telt het Seminarie van Princeton niet minder dan 8 gewone hoogleeraren: drie „instructors“, waarvoor wij in onze akademische wereld geen equivalent hebben (zij staan iets beneden onze buitengewone hoogleeraren en hebben geen vaste aanstelling, zij naderen meer de „assistenten“); twee lectoren; drie „visiting professors“, die hun ambt in de kerk blijven uitoefenen, maar enkele colleges geven en twee „directors“, één in de welsprekendheid en een in de muziek. Alzoo een staf van 18 docenten.

Geen enkele Theologische Fakulteit in ons land kan daartegen op. Maar ofschoon zoo buitengewoon toegerust, hebben dit seminarie, noch de professoren ooit het promotierecht voor zich opgeëischt. Wel bestaat er een „post graduate course“ d.w.z. een cursus voor hen, die kandidaats hebben afgelegd. Daar kan een B.D. (Bachelor of Divinity) worden behaald. Maar de doctorstitel wordt er niet uitgereikt. Wie dien wil bekomen moet aan een universiteit gaan studeeren.

Het seminarie huldigt nog altijd het klassensysteem, d.w.z. de eerste, tweede en derde jaarsstudenten ontvangen afzonderlijk college en moeten aan het eind van elk jaar een examen afleggen, een systeem dat ook in andere landen wordt gevolgd en dat voordeelen biedt voor studenten, die geen zelfstandigheid genoeg bezitten om regelmatig te werken, maar ook nadeelen, omdat op de colleges minder kan worden behandeld.

In het begin van den cursus 1929—1930 studeerden er te Princeton 31 studenten in den cursus der gegradueerden (candidaten), 53 studenten van het derde, 40 van het tweede en 43 van het eerste jaar, terwijl er 6 als „gedeeltelijke“ studenten stonden geboekt. Bij elkaar dus 173.

Nog meer dan de Vrije Universiteit is het Seminarie te Princeton een internationaal centrum. Onder de buitenlanders zijn er uit Argentinië 1, Brazilië 1, Bulgarije 1, Canada 3, China 4, Duitschland 1, Hongarije 2, Indië 2, Ierland 4, Japan 4, Korea 2, Mexico 1, Nieuw-Zeeland 1, Perzië 1, de Filippijnen 1, Porto Rico 1 en Ukranie 1. Het feit, dat daar hooger geldelijke tegemoetkoming kan worden geschonken en dat er in een wereldtaal gedoceerd wordt, werken dit niet weinig in de hand.

Over een groot aantal beurzen heeft het seminarie de beschikking.

Ik ontleen de cijfers aan den laatsten „catalogue“. Ik hoop, dat zulk een kijkje in het interieur van het beroemde Princetonsche Seminarie menigen zal interesseeren.

HEPP.

Over Kerkelijke Financien.

IV.

V. Eerst moeten wij thans, zij het kortelijks, onder de oogen zien, welke bronnen van inkomsten men bij de toepassing van een regeling, als boven uiteengezet, zal trachten te behouden.

Ons richtende naar de voornaamste der thans bekende bronnen, dienen we te antwoorden op de vraag, of men, naast de vrijwillige inschrijvingen, nog langer collecten en huurgelden als bronnen zal laten bestaan?

Na het bovenstaande behoeft het geen betoog, dat de plaatsenhoeve hoe eer hoe beter dient te worden afgeschaft. Men zou het geestelijk belang van de gemeente en hare leden beter dienen, door het reserveeren van plaatsen voor het gansche gezin, zonder bijzondere vergoeding, mogelijk te maken.

Moelijker evenwel is het een beslissing te nemen ten aanzien van de collecten. De moeilijkheid zit niet in hen, die een zoo groot inkomen hebben, dat zij een redelijk bedrag als inschrijving kunnen noemen. Deze kunnen zonder bezwaar zich concentreren op de „vrijwillige bijdrage“. Voor het offeren van de vaak-aangevoerde extra-giften blijft gelegenheid te over. Bezwaren rijzen echter, wanneer men denkt aan hen, die in economischen zin gelijk staan met de „weduwe“ die Jezus ons voorstelt, offerende haar „penningke“. Onder de allerarmsten worden er toch gevonden, die met evenveel liefde voor de kerk bezielde zijn als zij, die zich voor haar groote geldelijke offers kunnen en willen getroosten. Deze armsten zijn echter niet in de gelegenheid hun liefde om te zetten in een daad, welke in geld gemeten, beteekenis schijnt te hebben. Dit nu zou zulke leden bezwaren. Zij zullen gehinderd worden door de gedachte, dat, wai zij nog zouden kunnen opgeven als bijdrage, anderen zoo onbeduidend moet voorkomen. Ik laat nu onbesproken de moeilijkheden voor deze leden, om van te voren de grootte — wil men: de geringheid — van hun bijdrage vast te stellen. Ik laat ook rusten de moeilijkheden, die het incasseeren van zulke geringe bedragen oplevert. Hoofdzak is, dat leden, die als de weduwe, zelfs hun ganschen leeftocht zouden willen geven aan de kerk en daarmee naar de woorden van Jezus, een daad van groote beteekenis verrichten, zich in hun eerste gevoelens gekwetst moeten gevoelen wanneer zij het bedrag, hetwelk ze nu in de schatkist werpen, heel naakt